

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1Η ΥΠΕ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ"

«ΦΙΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΑ ΒΡΕΦΗ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ»

ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ.ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»

52^ο Εκπαιδευτικό Σεμινάριο Μητρικού Θηλασμού

10-12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

**ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ»
ΙΣΟΓΕΙΟ ΚΤΙΡΙΟΥ Γ΄**

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕ ΠΡΟΕΓΓΡΑΦΗ
Email quality-secr@hospital-elena.gr
Τηλ 213.20.51.125

«Πρωτοβουλία Φιλικό για το Βρέφος Νοσοκομείο» (Baby-Friendly Hospital Initiative-BFHI)

Το 1932 ιδρύεται, με δωρεά της Έλενας Βενιζέλου – Σκυλίτση, το Μαιευτήριο «Μαρίκα Ηλιάδη», πρότυπο για την εποχή του στα Βαλκάνια και μετονομαζόμενο αργότερα ως Μαιευτήριο «Έλενα Βενιζέλου». Αποτελεί το μεγαλύτερο δημόσιο νοσοκομείο-μαιευτήριο με κατά προσέγγιση τις 3.000 γεννήσεις ετησίως τα τελευταία χρόνια. Από της ιδρύσεώς του, στο πέρασμα των χρόνων παραμένει κοιτίδα του μητρικού θηλασμού για ολόκληρη τη χώρα.

Η Πρωτοβουλία **‘Φιλικό για το Βρέφος Νοσοκομείο’** ανακοινώθηκε το 1992 και εν συνεχεία αναθεωρήθηκε το 2006 και το 2010 από τον Π.Ο.Υ. και τη UNICEF. Ακρογωνιαίος λίθος της είναι η εφαρμογή των άρθρων του «Διεθνούς Κώδικα Υποκαταστάτων Μητρικού Γάλακτος» και των «Δέκα Βημάτων για Επιτυχή Μητρικό Θηλασμό».

Ο «Διεθνής Κώδικας Υποκαταστάτων Μητρικού Γάλακτος» αλλά και τα «Δέκα Βήματα για Επιτυχή Μητρικό Θηλασμό» αποτελούν βασικές κατευθυντήριες γραμμές λειτουργίας του Μαιευτηρίου «Έλενα Βενιζέλου» από της εφαρμογής των έως και σήμερα.

Μέχρι το 2009, περισσότερα από 20.000 νοσοκομεία σε 152 χώρες, έλαβαν πιστοποίηση ως «Φιλικά για το Βρέφος». Στην Ελλάδα το Νοέμβριο του 2011 επετεύχθη πιστοποίηση των δύο πρώτων «Φιλικών για το Βρέφος Νοσοκομείων», του Γ.Ν-Μαιευτηρίου «Έλενα Βενιζέλου» και του Γ.Ν.«Αττικό». Το ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ» επαναπιστοποιήθηκε το 2019. Η πιστοποίηση διατηρείται για το χρονικό διάστημα που κάθε Νοσοκομείο-Μαιευτήριο εφαρμόζει τα σχετικά άρθρα, ενώ υφίσταται συνεχής επαναξιολόγηση για τη διατήρηση του τίτλου.

Σεμινάριο Εκπαίδευσης Επαγγελματιών Υγείας για την Προαγωγή του Μητρικού Θηλασμού

Το Νεογνολογικό τμήμα, η Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας και η Διοίκηση του Νοσοκομείου, με την υποστήριξη του Τμήματος Ελέγχου Ποιότητας, Έρευνας και Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης, διοργανώνει επαναλαμβανόμενα Σεμινάρια Εκπαίδευσης Επαγγελματιών Υγείας για το μητρικό θηλασμό. Το σεμινάριο διοργανώνεται με στόχο οι Επαγγελματίες Υγείας που εκπαιδεύονται να αποτελέσουν τους νέους πυρήνες υποστήριξης και εκπαίδευσης στους επαγγελματικούς τους χώρους.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει θεωρητικό και κλινικό μέρος. Το θεωρητικό μέρος αναπτύσσει την επιστημονική γνώση, που είναι απαραίτητη για τη σωστή κατάρτιση ενός επαγγελματία υγείας, ώστε να υποστηρίξει και να προάγει τον Μητρικό Θηλασμό αλλά και να οργανώνει περαιτέρω εκπαιδευτικά προγράμματα. Το κλινικό μέρος περιλαμβάνει πρακτική άσκηση στα Μαιευτικά Τμήματα, την Τράπεζα Μητρικού Γάλακτος και στη Μ.Ε.Ν.Ν., με επίδειξη ορθής κλινικής πρακτικής στο μητρικό θηλασμό και αντιμετώπισης ειδικών καταστάσεων και προβλημάτων.

Από την Οργανωτική Επιτροπή

Δευτέρα 10 Νοεμβρίου 2025

08.30-09.00 **Εγγραφές**

09.00-09.15 **Καλωσόρισμα**

Χαιρετισμοί

1. Διοικήτρια, Ταβιανάτου Ελπινίκη
2. Αναπληρώτρια Διοικήτρια, Κάντζου Χρυσάνθη
3. Διευθυντής Ιατρικής Υπηρεσίας Γ.Ν.Μ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ. BENIZEΛΟΥ», Μεταξάς Γεώργιος
4. Διευθυντής Ιατρικής Υπηρεσίας Γ.Ν.Α «ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ», Χαλαζωνίτης Αθανάσιος
5. Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Γ.Ν.Μ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ. BENIZEΛΟΥ», Συντονίστρια
Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ. BENIZEΛΟΥ», ΓΝ
«ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ», ΓΝ «ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΕΙΟ», Μαρία Μανουρά
6. Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Γ.Ν.Α «ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ», Γαλανοπούλου
Κωνσταντίνα
7. Επιστημονικά Υπεύθυνος Διευθυντής Νεογνολογικού Τμήματος, Ηρακλής Σαλβάνος

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : Α. ΦΩΤΙΟΥ – Ε. ΚΟΥΤΣΟΥΝΑΚΗ

09.15-09.40 **Άγνωστες αρχειακές μαρτυρίες για τον μητρικό θηλασμό** Ε.Σταυρουλάκης

09.40-10.00 **Ανατομία- Ιστολογία του μαζικού αδένος** Γ.Μεταξάς

10.00-10.20 **Ενδοκρινολογία του θηλασμού** Χ. Μηλιώνης

10.20-10.40 **Τοκετός – Έναρξη Μητρικού Θηλασμού – Η επαφή δέρμα με δέρμα το 1^ο min μετά τη γέννηση του νεογνού -Rooming in** Μ. Κάρλα

10.40-11.00 **Θηλασμός – Κατάποση – Αναπνοή – Η δυναμική του θηλασμού – Γαλακταγωγιά** Δ. Μπικούλη

11.00-11.20 **Τα 10 βήματα για τον επιτυχή μητρικό θηλασμό** Ι. Ιωάννου

11.20-11.40 **Αποκλειστικός Μητρικός Θηλασμός** Χ. Χρέπτα

11.40- 12.00 **Διάλειμμα**

12.00-12.20 **Σύσταση γάλακτος (πρωτεΐνες, υδατάνθρακες, λίπος)** Α. Καπετανάκη

12.20-12.40 **Προβιοτικά** Τ. Πανισόη

12.40- 13.00 **Συμβολή του μητρικού γάλακτος στην άμυνα του νεογνού (Μικροβίωμα- ανοσοσφαιρίνες- κύτταρα)** Σ. Χαρώνη

13.00-13.20 **Ορμόνες της όρεξης, κορτικοστεροειδή, Διαχείριση στρες και Μητρικός Θηλασμός – Δεσμός μητέρας – νεογνού** Ε. Κουτσουνάκη

13.20-13.40 **Μητρικός θηλασμός και Νευροανάπτυξη – Επιγενετική** Σ. Παραστατίδου

13.40-14.00 **Μητρικός θηλασμός και ανάπτυξη βρέφους** Ν. Μπρίκος

14.00-14.20 **Οικονομία θηλασμού** Β. Δημητροπούλου

Ερωτήσεις

Λήξη ομιλιών 1^{ης} ημέρας

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : Α. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗ – Π. ΚΑΤΤΗ

08.30-09.00	Σίτιση σε ειδικές καταστάσεις (λαγώχειλο, λυκόστομα, χαλινό, γαστροστομία κλπ). Σ. Σπυράκος
09.00-09.20	Μητρικός Θηλασμός και Καισαρική Τομή- αντισύλληψη κατά τη Γαλουχία Σ. Θεοδώρου
09.20-09.40	Χειρουργικές Παθήσεις και Μητρικός Θηλασμός Π. Δασκαλάκης
09.40-10.00	Διάλειμμα
10.00-10.20	Επίδραση της διατροφής της μητέρας στη σύσταση του μητρικού γάλακτος Β. Μαρκασιώτη
10.20-10.40	Θηλασμός σε Λοιμώξεις, Εμβόλια- Καταστάσεις εγκύου και νεογνού που επιπλέκουν το θηλασμό) Σ. Παραστατίδου
10.40-11.00	Χρόνια νοσήματα (φάρμακα, αλκοόλ, κάπνισμα, νοσήματα, ίκτερο, Ναρκωτικά κλπ) Σ. Παραστατίδου
11.00-11.20	Πιπίλες – Πόνος στις Θηλές – ασπίδες θηλών – αγκυλογλωσσία Χ. Εμμανουήλ
11.20-11.40	Μητρικός θηλασμός (παχύσαρκες, διαβήτης κλπ) υποτονικού βρέφους - διαβητικού νεογνού Θ. Καραμαντζιάνη
11.40-12.00	Θηλασμός σε καρδιοαναπνευστικά προβλήματα, καρκίνο, τραύμα, με κινητικά προβλήματα Θ. Καραμαντζιάνη
12.00-12.20	Διάλειμμα
12.20-12.40	Οικογενειακή φροντίδα και μητρικός θηλασμός στη ΜΕΝΝ Σ. Κανελλόπουλος – Π. Μεσσήνη
12.40-13.00	Σίτιση προώρων – τελειόμηνων (μητρικός θηλασμός – μέθοδοι) Σ. Πάχου
13.20-13.40	Ο ρόλος του πατέρα στην στήριξη του Μητρικού Θηλασμού Ν. Κιντής
13.40-14.00	Μητρικός Θηλασμός σε μη συμβατικές οικογένειες (κοινωνικά στερεότυπα) Α. Τσίλια
14.00-14.20	Υποστήριξη ευάλωτων μητέρων και αρνητικών προς το θηλασμό Ο. Γιακουμάκη
14.20-14.40	Προσέγγιση της εγκύου στο Γ.Ν.Μ. «ΕΛΕΝΑ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ» με την ενημέρωση για τον μητρικό θηλασμό- Δυσκολίες στη συνεργασία προώθησης του μητρικού θηλασμού (προγεννητικά και ιατρείο)— Παιδεία – Νόμοι – Κουλτούρα-Οικογενειακό περιβάλλον Α. Γλυνού, Σ. Παλαιού, Α. Τουρλίδα
	Ερωτήσεις
	Λήξη ομιλιών 2^{ης} ημέρας

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : Π.ΒΟΥΡΝΑ, Ι.ΙΩΑΝΝΟΥ

08.30-08.50 Λειτουργία της Τράπεζας Γάλακτος Μ. Δανέζη

08.50-09.10 Παστεριωμένο Ανθρώπινο Γάλα στη MENN και ηθικά διλήμματα

Λ. Δέμου

09.10-10.40 Τεχνικές και Προβλήματα κατά το Θηλασμό – Αντλίες Γάλακτος

Ι. Ιωάννου – Λ.Δέμου

11.00 – 13.00 Οργάνωση Πρακτικών Ασκήσεων σε Ομάδες στο ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ. BENΙΖΕΛΟΥ» (θα πραγματοποιηθεί διαχωρισμός ομάδων πριν την έναρξη της πρακτικής άσκησης)

- Μαιευτικά Τμήματα Λεχωίδων: Μ. Δανέζη, Λ. Δέμου, Ι.Ιωάννου, Γ. Βουρνά,
Κ. Θεοδωρίδου

-Τράπεζα Μητρικού Γάλακτος: Μ. Δανέζη, Λ. Δέμου, Ι.Ιωάννου, Γ. Βουρνά, Κ. Θεοδωρίδου

-**MENN:** Σ. Κανελλόπουλος, Π. Μεσσήνη, Μ. Κάρλα, Σ. Πάχου

ΑΠΟΝΟΜΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΗΞΗ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ταβιανάτου Ελπινίκη	Διοικήτρια ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ», ΓΝΑ «ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ»-ΓΝ «ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΕΙΟ»
Κάντζιου Χρυσάνθη	Αναπληρώτρια Διοικήτρια ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
Σαλβάνος Ηρακλής	Επιστημονικά Υπεύθυνος, Διευθυντής Νεογνολογικού Τμήματος, Τομεάρχης Παθολογικού Τομέα, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
Μανουρά Μαρία	Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ», Συντονίστρια Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ», ΓΝ «ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ», ΓΝ «ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΕΙΟ»
Βουρνά Παναγιώτα	Προϊσταμένη Μαία Ειδικής Μονάδας Μ.Θ- Τράπεζα Γάλακτος ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
Κουτούπη Βασιλική	Προϊσταμένη Τμήματος Ελέγχου Ποιότητας, Έρευνας & Συνεχ.Εκπαίδευσης ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Σαλβάνος Ηρακλής, Επιστημονικά Υπεύθυνος, Διευθυντής Νεογνολογικού Τμήματος

Φωτίου Αικατερίνη, Διευθύντρια Νεογνολογικού Τμήματος,

Μανουρά Μαρία, Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας

Βουρνά Παναγιώτα, Προϊσταμένη Μαία Ειδικής Μονάδας Μ.Θ-Τράπεζα Γάλακτος

ΟΜΙΛΗΤΕΣ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ

- **Βουρνά Παναγιώτα**, Προϊσταμένη Μαία Ειδικής Μονάδας ΜΘ- Τράπεζας Γάλακτος,
ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
- **Γιακουμάκη Ουρανία**, Συμβουλευτική Ψυχολόγος MSc
- **Δανέζη Μαργαρίτα**, Μαία, Ειδική Μονάδα ΜΘ- Τράπεζα Γάλακτος, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
- **Δασκαλάκης Παναγιώτης**, Διευθυντής Χειρουργικής Διατομεακής Μονάδας Μαστού, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
- **Δέμου Λαμπρινή**, Μαία, Ειδική Μονάδα ΜΘ- Τράπεζα Γάλακτος, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
- **Δημητροπούλου Βασιλική**, Εξειδικευόμενη Παιδίατρος-Νεογνολόγος, ΠΑΙΔΩΝ ΑΓ. ΣΟΦΙΑ
- **Εμμανουήλ Χρυσούλα**, Εξειδικευόμενη Παιδίατρος - Νεογνολόγος, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
- **Θεοδώρου Σπυριδούλα**, Μαιευτήρας – Γυναικολόγος, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
- **Θεοδωρίδου Κυριακή**, Μαία, Ειδική Μονάδα ΜΘ-Τράπεζα Γάλακτος, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
- **Ιωάννου Ιωάννα**, Μαία, Ειδική Μονάδα ΜΘ-Τράπεζα Γάλακτος, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
- **Κανελλόπουλος Στέλιος**, Προϊστάμενος Μαιευτής ΜΕΝΝ, Νεογνολογικό Τμήμα, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
- **Καπετανάκη Αναστασία**, Παιδίατρος-Νεογνολόγος, Επιμ. Α΄, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
- **Καραμαντζιάνη Θεώνη**, Παιδίατρος- Νεογνολόγος, Επικ.Επιμ Β΄, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
- **Κάρλα Μαρία**, Μαία, ΜΕΝΝ, Νεογνολογικό Τμήμα, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
- **Κιντής Νεκτάριος**, Μαιευτής ΜΕΝΝ, Νεογνολογικό Τμήμα, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»

- **Κουτσουνάκη Ειρήνη**, Παιδίατρος-Νεογνολόγος,Επιμ. Α΄, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ BENIZEΛΟΥ»
- **Μαρकाσιώτη Βασιλική**, Προϊσταμένη Τμήματος Διατροφής, ΓΝ «ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ»
- **Μεσσήνη Παρασκευή**, Μαία ΜΕΝΝ, Νεογνολογικό Τμήμα, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ BENIZEΛΟΥ»
- **Μεταξάς Γεώργιος**, Διευθυντής Ιατρικής Υπηρεσίας, Συντονιστής Διευθυντής Χειρουργικής, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ BENIZEΛΟΥ»
- **Μηλιώνης Χαράλαμπος**, Επιμελητής Α΄ Ενδοκρινολογίας,ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ BENIZEΛΟΥ»
- **Μπικούλη Δανάη**, Εξειδ. Παιδίατρος - Νεογνολόγος ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ BENIZEΛΟΥ»
- **Μπρίκος Νικήτας**, Εξειδ. Παιδίατρος - Νεογνολόγος, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ BENIZEΛΟΥ»
- **Παραστατίδου Σταυρούλα**, Παιδίατρος-Νεογνολόγος, Επιμ.Β΄, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ BENIZEΛΟΥ»
- **Πάχου Σοφία**, Μαία ΜΕΝΝ, Νεογνολογικό Τμήμα, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ BENIZEΛΟΥ»
- **Σταυρουλάκης Εμμανουήλ**, Διευθυντής Παιδοχειρουργικής, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ BENIZEΛΟΥ»
- **Σπυράκος Σπυρίδων**, Διευθυντής Παιδοχειρουργικής, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ BENIZEΛΟΥ»
- **Τσίλια Αναστασία**, Προϊσταμένη Μαία Μαιευτικού Τμήματος Λεχωίδων – Νεογνών, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ BENIZEΛΟΥ»
- **Φωτίου Αικατερίνη**, Παιδίατρος – Νεογνολόγος Διευθύντρια Νεογνολογικού Τμήματος, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ BENIZEΛΟΥ»
- **Χαρώνη Σταυρούλα**, Παιδίατρος-Νεογνολόγος, Επιμ.Β΄, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ BENIZEΛΟΥ»
- **Χρέπα Χαράλαμπία**, Μαία, Νεογνολογικό Τμήμα, ΓΝΜ «ΕΛΕΝΑ ΕΛ BENIZEΛΟΥ»

